

POSTANOWIENIE

30 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 30 października 2024 r. w Warszawie
zażalenia K.M.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Radomiu
z 15 maja 2024 r., IV WSC 13/24 (IV Ca 792/23),
w sprawie z wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.
z udziałem K.M.
o wpis,

oddala zażalenie.

(M.M.)

UZASADNIENIE

Uczestniczka K.M. wniosła zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w Radomiu, którym odrzucono skargę kasacyjną uczestniczki od postanowienia tego Sądu odrzucającego apelację uczestniczki w sprawie o wpis w księdze wieczystej zainicjowanej wnioskiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Skarżąca

zakwestionowała przy tym ocenę, że postanowienie w przedmiocie odrzucenia apelacji nie jest postanowieniem co do istoty sprawy, a w konsekwencji: że nie przysługuje od niego skarga kasacyjna.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 519¹ § 1 k.p.c. od wydanego przez sąd drugiej instancji postanowienia co do istoty sprawy oraz od postanowienia w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie – w sprawach z zakresu prawa osobowego, rzeczowego i spadkowego – przysługuje skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Sprawy o wpis są sprawami z zakresu prawa rzeczowego, wobec czego dla dopuszczalności skargi rozstrzygające znaczenie ma to, czy postanowienie w przedmiocie odrzucenia apelacji (z uwagi na wniesienie jej po terminie) było postanowieniem co do istoty sprawy. Odpowiedź na tak postawione pytanie jest jednak oczywiście negatywna – odrzucając apelację sąd nie bada w ogóle istoty sprawy, a tym bardziej: nie rozstrzyga jej. Przeciwnie, jest to orzeczenie o charakterze czysto formalnym (zob. postanowienie SN z 28 marca 2024 r., III CZ 206/23, i przywołane tam orzecznictwo).

Skarżąca miała przy tym możliwość wniesienia zażalenia (nie: skargi kasacyjnej) na postanowienie w przedmiocie odrzucenia jej apelacji – stosownie do art. 13 § 2 w zw. z art. 394² § 1 k.p.c. Została o tym pouczona przez Sąd drugiej instancji (zarządzenie – k. 333, pouczenie – k. 334, doręczenie – k. 336). Nie skorzystała jednak z tej możliwości, zamiast tego wnosząc adresowane do Sądu Najwyższego pismo wyraźnie oznaczone jako skarga kasacyjna. Co istotne, zostało ono złożone w terminie właściwym dla skargi kasacyjnej, lecz już po upływie terminu na złożenie zażalenia na postanowienie w przedmiocie odrzucenia apelacji. Ewentualne potraktowanie tego pisma jako zażalenia przez Sąd Okręgowy nie zmieniłoby zatem sytuacji skarżącej. Na marginesie należy również zauważyć, że sporna skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu nie tylko z powodu rodzaju zaskarżonego rozstrzygnięcia, lecz również z uwagi na art. 87¹ § 1 w zw.

z art. 398⁶ § 2 *in fine* w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Uczestniczka wniosła ją bowiem osobiście, z naruszeniem tzw. przymusu adwokacko-radcowskiego.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

[J.T.]

[ał]